

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om minskning av växthusgasutsläppen under hela livscykeln från vissa drivmedel och lag om ändring av 2 § i lagen om biodrivmedel och flytande biobränslen

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om minskning av växthusgasutsläppen under hela livscykeln från vissa drivmedel och lag om ändring av 2 § i lagen om biodrivmedel och flytande biobränslen (RP 184/2017 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Miljöutskottet (MiUB 2/2018 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om minskning av växthusgasutsläppen under hela livscykeln från vissa drivmedel

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att minska växthusgasutsläppen per energienhet under hela livscykeln från drivmedel som används i fordon, mobila maskiner, traktorer, insjöfartyg och fritidsbåtar.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på drivmedel som på det sätt som avses i 8 § 1 punkten i punktskattelagen (182/2010) frisläpps för konsumtion i Finland i motordrivna fordon, mobila maskiner och jordbruks- och skogsbrukstraktorer samt i insjöfartyg och fritidsbåtar i inlandssjöfart. Lagen tilläm-

Riksdagens svar RSV 1/2018 rd

pas under nedannämnda förutsättningar också på biodrivmedel för luftfarten och el som används för vägtransporter.

Lagen tillämpas emellertid inte på drivmedel som frisläppts för konsumtion av en drivmedelsleverantör som under ett kalenderår för konsumtion frisläpper högst en miljon liter flytande drivmedel eller en mängd gasformiga drivmedel med motsvarande energiinnehåll. Lagen tillämpas inte heller på drivmedel i sådana statliga säkerhetsupplag som avses i lagen om tryggande av försörjningsberedskapen (1390/1992).

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *drivmedel* flytande bränslen som avses i lagen om punktskatt på flytande bränslen (1472/1994) samt komprimerad naturgas, flytande naturgas, flytgas, biogas och väte,
- 2) *biodrivmedel* vätskeformiga eller gasformiga bränslen som framställts av biomassa,
- 3) *biomassa* den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter av biologiskt ursprung från jordbruk, skogsbruk eller därmed förknippad industri eller från fiske eller vattenbruk, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av industriavfall och kommunalt avfall,
- 4) *drivmedelsleverantör* en person som är skattskyldig enligt 12 § 1 mom. 1 eller 2 punkten i punktskattelagen eller, om punktskatt inte tas ut, någon annan person som framställer eller importerar drivmedel för frisläppande för konsumtion eller som har den faktiska bestämmanderätten över verksamheten,
- 5) *växthusgasutsläpp under hela livscykeln* alla nettoutsläpp av koldioxid (CO₂), metan (CH₄) och dikväveoxid (N₂O) som orsakas av att bränsle eller bränsleråvara produceras eller odlas, inklusive ändrad markanvändning, samt bearbetas, transporteras, distribueras och förbränns, oavsett var sådana utsläpp inträffar,
- 6) *växthusgasutsläpp per energienhet* den totala massan växthusgasutsläpp i koldioxidekvivalenter (CO_{2eq}) som har samband med bränslet, delat med bränslets totala energiinnehåll, vilket för bränsle uttrycks som dess lägre värmevärde.

4 §

Myndigheterna och deras uppgifter

Miljöministeriet svarar för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av verksamhet som avses i denna lag.

Energimyndigheten har tillsyn över att denna lag följs och fullgör sina övriga uppgifter enligt denna lag.

5 §

Skyldighet att minska växthusgasutsläppen

Fram till den 31 december 2020 ska drivmedelsleverantörerna så gradvis som möjligt minska de genomsnittliga växthusgasutsläppen per energienhet under hela livscykeln från drivmedel som

Riksdagens svar RSv 1/2018 rd

frisläppts för konsumtion med minst 6 procent jämfört med referensnivån för fossila bränslen år 2010. Bestämmelser om referensnivån finns i bilaga II till rådets direktiv (EU) 2015/652 om fastställande av beräkningsmetoder och rapporteringskrav i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 98/70/EG om kvaliteten på bensin och dieselbränslen.

6 §

Visande av biodrivmedlens hållbarhet

En drivmedelsleverantör ska på det sätt som anges i lagen om biodrivmedel och flytande bio-bränslen (393/2013) visa att hållbarhetskriterierna för biodrivmedel som frisläpps för konsumtion är uppfyllda.

Om ett biodrivmedel inte uppfyller hållbarhetskriterierna, ska växthusgasutsläppen under hela livscykeln från det beräknas med normalvärden för motsvarande fossilt bränsle som ersätts.

7 §

Avtal mellan drivmedelsleverantörer

För att fullgöra den minskningsskyldighet som avses i 5 § kan en drivmedelsleverantör avtala med en annan drivmedelsleverantör om fullgörande av minskningsskyldigheten. Avtalet ska hänföra sig till samma kalenderår för vilket en anmälan enligt 9 § görs. En drivmedelsleverantör kan på motsvarande sätt avtala om fullgörande av minskningsskyldigheten med en leverantör av el som används i motordrivna fordon för vägtransporter, om den levererade elen till sådana fordon kan mätas och övervakas eller på något annat sätt uppskattas tillräckligt tillförlitligt. En drivmedelsleverantör kan på motsvarande sätt avtala om fullgörande av minskningsskyldigheten också med en leverantör av biodrivmedel för luftfarten, om biodrivmedlen uppfyller de hållbarhetskriterier som avses i 6 §.

Vid avtalstvist eller om minskningsskyldigheten av någon annan orsak som anknyter till avtalet inte fullgörs, ansvarar varje drivmedelsleverantör för fullgörandet av sin egen minskningsskyldighet och för de påföljder som följer av denna lag.

Uppgifter om avtalet och om ändringar i avtalsförhållandet ska lämnas till Energimyndigheten i samband med den anmälan som avses i 9 §.

8 §

Beräkning av växthusgasutsläppen under hela livscykeln från drivmedel och el

En drivmedelsleverantör ska beräkna växthusgasutsläppen per energienhet under hela livscykeln från biodrivmedel enligt en metod som fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/30/EG om ändring av direktiv 98/70/EG, vad gäller specifikationer för bensin, diesel och gasoljor och införande av ett system för hur växthusgasutsläpp ska övervakas och minskas, om ändring av rådets direktiv 1999/32/EG, vad gäller specifikationen för bränsle som används av fartyg på inre vattenvägar, och om upphävande av direktiv 93/12/EEG.

En drivmedelsleverantör ska beräkna växthusgasutsläppen per energienhet under hela livscykeln från fossila bränslen i enlighet med rådets direktiv (EU) 2015/652 om fastställande av be-

Riksdagens svar RSv 1/2018 rd

räkningsmetoder och rapporteringskrav i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 98/70/EG om kvaliteten på bensen och dieselbränslen. En elleverantör som avses i 7 § 1 mom. ska beräkna växthusgasutsläppen under hela livscykeln från el som används i motordrivna fordon för vägtransporter i enlighet med bilaga I till det direktiv som nämns i detta moment.

Närmare bestämmelser om beräkningen av växthusgasutsläppen under hela livscykeln från drivmedel och el får utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

Anmälningsskyldighet

En drivmedelsleverantör ska före utgången av mars månad till Energimyndigheten anmäla följande uppgifter om varje drivmedel som frisläppts för konsumtion under det föregående kalenderåret:

- 1) mängd,
- 2) växthusgasutsläppen per energienhet under hela livscykeln samt utsläppsminskningarna, varvid eventuella utsläppsminskningar i tidigare led specificeras,
- 3) uppfyllandet av hållbarhetskriterierna,
- 4) andra uppgifter, med undantag för inköpsställe och ursprung, enligt bilaga IV till det direktiv som nämns i 8 § 2 mom.,
- 5) andra omständigheter som är betydelsefulla med tanke på bedömningen av att de anmälda uppgifterna är tillräckliga och korrekta.

Är det fråga om ett avtal enligt 7 §, ska avtalsparterna anmäla också till vilken del utsläppsminskningarna ska anses vara den andra avtalspartens utsläppsminskningar.

Energimyndigheten granskar att de inlämnade uppgifterna är tillräckliga och korrekta, sammanfattar uppgifterna och lämnar in de nationella uppgifterna till Europeiska kommissionen.

Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan och hur anmälan ska göras får utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §

Bokföringsskyldighet

En drivmedelsleverantör ska föra bok av vilken framgår de uppgifter som anges i 9 § och i bestämmelser som utfärdas med stöd av den i fråga om drivmedel som frisläppts för konsumtion. Vad beträffar avtal enligt 7 § ska en elleverantör föra bok av vilken framgår de uppgifter som anges i 9 § 1 mom. 1, 2, 4 och 5 punkten i fråga om el som frisläppts för konsumtion.

Bokföringsuppgifterna ska bevaras i sju år från utgången av respektive kalenderår.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska ingå i bokföringen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Riksdagens svar RSv 1/2018 rd

11 §

Rätt att få uppgifter

Energimyndigheten har rätt att av drivmedels- och elleverantörer få de uppgifter som behövs för tillsynen över efterlevnaden av denna lag.

Av myndigheter och andra som utför offentliga förvaltningsuppgifter har Energimyndigheten trots sekretessbestämmelserna rätt att för tillsynen över efterlevnaden av denna lag få nödvändiga uppgifter om sådana omständigheter som gäller en drivmedels- och elleverantör och som är av väsentlig betydelse för bedömningen av minskningen av växthusgasutsläppen, iakttagandet av hållbarhetskriterierna och beräkningen av växthusgasutsläppen.

12 §

Inspektionsrätt

Energimyndigheten har rätt att få tillträde till lokaler och områden som drivmedels- eller elleverantören besitter eller där drivmedel eller råvaror produceras eller framställs, om detta behövs för tillsynen enligt denna lag, och att utföra inspektioner och vidta andra behövliga tillsynsåtgärder där. Vid inspektionen ska bestämmelserna i 39 § i förvaltningslagen (434/2003) iakttas. Även företrädare för andra myndigheter får vara närvarande vid inspektionen.

Tillsynsåtgärder får vidtas i utrymmen som är avsedda för boende av permanent natur bara om det finns anledning att misstänka att ett brott enligt 16 kap. 8 § i strafflagen (39/1889) har begåtts och inspektionen är nödvändig för att utreda de omständigheter som är föremål för inspektionen.

Drivmedelsleverantören och andra som är föremål för en inspektion ska bistå Energimyndigheten vid inspektionen.

Vid en inspektion har Energimyndigheten rätt att omhänderta handlingar eller kopior av dem som behövs för tillsynen enligt denna lag, om det är nödvändigt för att syftet med inspektionen ska nås. Materialet ska återlämnas så snart det inte längre behövs för inspektionen.

13 §

Utlämnande av uppgifter

Energimyndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att lämna ut uppgifter som myndigheten har fått vid utförande av uppdrag enligt denna lag till åklagaren och polisen för förebyggande och utredning av brott.

Uppgifter får lämnas ut också till miljöministeriet för beredning och genomförande av klimatpolitiska mål samt för vidarebefordran till den behöriga institutionen inom Europeiska unionen eller något annat organ inom unionen, om detta krävs enligt Europeiska unionens lagstiftning eller någon annan förpliktelse som har samband med Finlands medlemskap i Europeiska unionen.

Riksdagens svar RSv 1/2018 rd

14 §

Åtgärder vid överträdelser eller försummelse

Energimyndigheten kan

- 1) förbjuda den som bryter mot denna lag eller mot vad som föreskrivs eller bestäms med stöd av den att fortsätta tillämpa eller upprepa det förfarande genom vilket bestämmelserna överträds,
- 2) förelägga den som bryter mot denna lag eller mot vad som föreskrivs eller bestäms med stöd av den att fullgöra sin skyldighet.

Energimyndigheten kan förena ett förbud eller föreläggande som den meddelat med stöd av denna lag med vite eller med hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande på det sätt som föreskrivs i viteslagen (1113/1990).

15 §

Försummelseavgift

Om en drivmedelsleverantör har försummat sin anmälningsskyldighet enligt 9 § eller sin bokföringsskyldighet enligt 10 § eller lämnat en väsentligen bristfällig, vilseledande eller felaktig uppgift, kan Energimyndigheten ålägga drivmedelsleverantören att betala försummelseavgift på minst 5 000 euro och högst 50 000 euro.

När storleken på försummelseavgiften bestäms ska det beaktas hur klandervärt förfarandet varit, om det har upprepats och andra med dessa jämförbara omständigheter.

16 §

Påföljdsavgift

Om en drivmedelsleverantör inte i överensstämmelse med skyldigheten enligt 5 § att minska utsläppen av växthusgaser har minskat växthusgasutsläppen per energienhet under hela livscykeln från drivmedel som frisläppts för konsumtion med minst 6 procent fram till den 31 december 2020, ska Energimyndigheten ålägga drivmedelsleverantören att betala en påföljdsavgift. Påföljdsavgiften ska påföras till den del drivmedelsleverantörens faktiska växthusgasutsläpp under hela livscykeln från drivmedel som frisläppts för konsumtion, uttryckt i koldioxidekvivalenter, är större än den mängd som följer av minskningsskyldigheten. Påföljdsavgiftens storlek är en euro per kilogram utsläpp.

Påföljdsavgiften ska påföras under det kalenderår då den anmälan för år 2020 som avses i 9 § 1 mom. har gjorts eller borde ha gjorts. Om påföljdsavgift för den nämnda tiden har påförts till ett för lågt belopp, eller inte alls blivit påförd, därför att drivmedelsleverantören helt eller delvis försummat sin anmälningsskyldighet eller lämnat en bristfällig, vilseledande eller felaktig anmälan, ska Energimyndigheten inom tre år räknat från ingången av det kalenderår som följer efter det kalenderår som avses ovan ålägga drivmedelsleverantören att betala den påföljdsavgift som inte tidigare blivit påförd.

Påföljdsavgiften kan jämkas eller behöver inte påföras, om den betalningsskyldige visar att försummelsen har berott på omständigheter som är oberoende av den betalningsskyldige eller på

Riksdagens svar RSv 1/2018 rd

oförutsebara exceptionella omständigheter och den betalningsskyldige inte har fått någon betydande ekonomisk vinning genom försummelsen.

17 §

Ändringssökande samt verkställighet av beslut

Ändring i ett beslut som Energimyndigheten har fattat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Över förvaltningsdomstolens beslut får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Energimyndighetens beslut ska iakttas trots ändringssökande, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat. Ett beslut där försummelseavgift enligt 15 § eller påföljdsavgift enligt 16 § påförs eller ett beslut som gäller utdömande av vite får dock inte verkställas förrän det har vunnit laga kraft.

18 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

En drivmedelsleverantör ska i den utsträckning det är möjligt lämna Energimyndigheten de uppgifter enligt 9 § som gäller drivmedel som frisläppts för konsumtion år 2017 före utgången av juni månad 2018.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om biodrivmedel och flytande biobränslen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om biodrivmedel och flytande biobränslen (393/2013) 2 § 1 mom. som följer:

2 §

Lagens samband med annan lagstiftning

Denna lag tillämpas på biodrivmedel och flytande biobränslen i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport (446/2007), lagen om punktskatt på flytande bränslen (1472/1994), lagen om utsläppshandel (311/2011), lagen om handel med utsläppsrätter för luftfart (34/2010) och lagen om minskning av växthusgasutsläppen under hela livscykeln från vissa drivmedel (/).

Riksdagens svar RSv 1/2018 rd

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 20.2.2018

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare